

Trafikutveckling X-trafik
Andréas M Eriksson

Trafikplan 2019

Förslag till beslut

Hållbarhetsnämnden föreslår att regionsstyrelsen/regionfullmäktige ska besluta följande

1. Region Gävleborg godkänner Trafikplan 2019 med trafikutvecklingsåtgärder för år 2019
2. I Hållbarhetsnämndens budget avsätta medel till föreslagna trafikutvecklingsåtgärder som beräknas uppgå till 3,5 mnkr

Sammanfattning

Region Gävleborg är regional kollektivtrafikmyndighet i Gävleborgs län och ansvarar för den regionala kollektivtrafiken. Region Gävleborg har bestämt att en Trafikplan ska upprättas som beskriver kollektivtrafiken i Gävleborgs län och de trafikutvecklingsåtgärder som planeras för kommande verksamhetsår och som ska beslutas av Regionfullmäktige. De förslag till trafikutvecklingsåtgärder som föreslås i Trafikplanen grundar sig på de viljeinriktningar, ambitioner och prioriteringar som beslutats i Trafikförsörjningsprogrammet för perioden 2016-2030. Målet är att fördubbla kollektivtrafikens andel av det motoriserade resandet fram till 2030 (jämfört med 2006). Länets alla kommuner har via de dialogmöten som hållits kunnat påverka innehållet och utformningen av Trafikplanen. Synpunkter och förslag från trafikföretagen, resenärer och allmänheten har också varit en viktig förutsättning i framtagandet av föreslagna trafikutvecklingsåtgärder.

Hållbarhetsnämnden har vid sitt sammanträde 2017-12-14 beslutat föreslå Regionstyrelsen/-Regionfullmäktige att Region Gävleborg godkänner reviderad Trafikplan 2019 med trafikutvecklingsåtgärder för år 2019 samt i budget avsätta medel till föreslagna trafikutvecklingsåtgärder som beräknas uppgå till 3,5 mnkr

Beslutsunderlag

Ärendet

Region Gävleborg är regional kollektivtrafikmyndighet i Gävleborgs län och ansvarar för den regionala kollektivtrafiken. Region Gävleborg har bestämt att det ska upprättas en Trafikplan för fastställelse i Regionfullmäktige som ska ligga till grund för trafikplaneringsarbetet inför kommande verksamhetsår. Målet är att fördubbla kollektivtrafikens andel av det motoriserade resandet fram till 2030 (jämfört med 2006).

Trafikplaneringsprocessen

Trafikplaneringen är indelad i olika faser under året. Huvudtidtabellsperioden startar den andra helgen i december och sträcker sig ett år framåt. Följande aktiviteter ingår i den årliga processen:

Början av april	Tåglägesbeställning lämnas till Trafikverket för kommande trafikår
Februari	Trafikplan beslutas för nästa verksamhetsår av regionfullmäktige
Februari – oktober	Detaljplanering av nästa års trafik
Mitten av augusti	I samband med skolstart finns behov av att göra trafikförändringar och andra trafikutvecklingsåtgärder
Slutet av september	Tåglägen beslutas av Trafikverket
Andra helgen i december	Huvudtidtabellsperiod för Tåg- och busstrafiken startar

Nuvarande trafikutbud

Som grund för nuvarande trafikutbud ligger den trafik som ingick i skatteväxlingen för länets kollektivtrafik den 1 januari 2012 samt den trafikutveckling som har och kommer att genomföras under perioden 2013-2018 (beskrivs nedan).

- Direktbussar Gävle – Sandbacka Park
- Förtätad trafik Söderhamn-Bollnäs-Edsbyn (30-minuterstrafik)
- Snabbussar Söderhamn-Gävle + Söderhamn-Hudiksvall
- Förtätad trafik Söderhamn – Ljusne
- Utökad tågtrafik Gävle-Sundsvall (lördagar och söndagar)
- Utökad trafik Gävle-Sanviken (em + lördagar)
- Utökad trafik Ockelbo – Gävle (kvällar må-lö)
- Utökad trafik Bergsjö - Gnarp (dag, kväll och helg)
- Utökad trafik Bollnäs – Årbrå – Vallsta (kvällar)
- Utökad länskortsgilltighet på SJ-tåg Ljusdal – Gävle + Sandviken - Gävle
- Snabbussar Hudiksvall – Sundsvall som kompletterar tågtrafiken
- Snabbussar Bollnäs – Gävle som kompletterar tågtrafiken
- Utökad trafik Gävle – Bergby – Norrsundet (fm+kväll)
- Utökad trafik Norra Valbo – Gävle (dag + helg)
- Hofors centrum – Hofors jvstn
- Utökad trafik Ljusdal – Färila (dagtid må-lö)
- Utökad trafik Ljusdal – Järvsö (dagtid må-sö)
- Utökad tågtrafik Gävle – Ockelbo (må-fr em)
- Linje 45 Storvik-Gästrike Hammarby-Kungsgården.

- Utökad snabbusstrafik mellan Gävle och Söderhamn med en dubbeltur kvällar måndag-lördag för att komplettera tågtrafiken.
- Utökad snabbusstrafik mellan Hudiksvall och Söderhamn med en dubbeltur måndag-fredag förmiddagar för att komplettera tågtrafiken.
- Trafik till Gavlehov i Gävle genom förändrad linje 3 (15-minuterstrafik dagtid, 20-/30-minuterstrafik kvällar och helger)
- Förlängt två dubbelturer på linje 43 upp till Jädraås för att skapa möjlighet till studiependling till Sandviken
- Tåg i Bergslagen. Utökad trafik Gävle-Falun-Borlänge dagtid till timmestrafik (3 dubbelturer).
- Bygga ut Flextrafiken
- Ny linje (77) Bollnäs – Segersta – Kilafors för att möjliggöra skol- och arbetspendling med linjelagd kollektivtrafik (ca 5 dubbelturer vardagar).
- Utökad trafik på linje 35 Bergsjö – Jättendal – Harmånger (ca 3 dubbelturer vardagar)
- Utökad trafik på linje 54 Ljusdal – Tallåsen (lördagar och söndagar).
- Ny linje (88) Ljusdal Resecentrum – Norrkämsta
- Nytt trafikupplägg för linje 41 Gävle – Sandviken – Storvik – Hofors
Kraftigt utökad trafik (linje 41) Gävle – Sandviken (10-minuterstrafik stora delar av dagen, 20-minuterstrafik under lågtrafik och 40-minuterstrafik på söndagar)
Oförändrad turtäthet på sträckan (linje 141) Hofors – Storvik - Sandviken (30-minuters trafik)
Ny linje (241) med snabbussar på sträckan Hofors – Storvik – Gävle för att komplettera tågtrafiken. (ca 7 dubbelturer)

Den regionala linjetrafiken med buss kan delas upp i stadstrafik, regional linjetrafik inom kommun och regional stomlinjetrafik. Stadstrafik bedrivs i Gävle, Sandviken, Bollnäs, Söderhamn och Hudiksvall. Regional tågtrafik (X-tåg) bedrivs på sträckorna Ljusdal- Bollnäs- Ockelbo- Gävle och Sundsvall- Gnarp-Hudiksvall- Söderhamn- Gävle. Utöver av Region Gävleborg planerad regional trafik finansierar Regionen trafik som utförs av Tåg i Bergslagen, Upplands lokaltrafik och länskortsgiltiget hos SJ.

I de flesta av länets kommuner bedrivs efterfrågestyrd kollektivtrafik med taxi (Flextrafik/Närtrafik) som komplement till den ordinarie linjetrafiken. Den är i första hand till för att samtliga länets innevånare skall kunna nå olika former av samhällsservice.

Omfattningen av trafiken 2016:

	Stadsbuss	Landsbygdstrafik	X-tåg
Antal linjer	27 (67 bussar)	62 (125 bussar)	2 (6 tåg)
Produktion/ år (turkm):	5 268 257	13 349 469	2 030 662

Kostnader buss: 447,7 mnkr

Intäkter 200,5 mnkr

Kostnader tåg*: 139,3 mnkr

Intäkter 58,8 mnkr

*Inkl. TIB och kortgiltighet på UL och SJ

Utvecklingsstrategier kopplat till Regionalt Trafikförsörjningsprogram för Gävleborgs län 2016-2030

De förslag till trafikutveckling som föreslås i Trafikplanen grundar sig på de viljeinriktningar, ambitioner och prioriteringar som beslutats i Trafikförsörjningsprogrammet:

- En större andel resor ska ske med kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska utgöra en växande andel av det motoriserade resandet.
- Kollektivtrafiken skapar och förstärker möjligheterna till större funktionella studie- och arbetsmarknader i starka stråk och områden, framförallt där kollektivtrafiken kan vara ett förstahandsval.
- Kollektivtrafiken ska säkra en basförsörjning, så att medborgarna kan ta del av det lokala och regionala samhället.
- Raka, snabba linjer med ett tätt utbud i de starka stråken. Trafiken mellan länets centralorter utgör de starkaste stråken med störst potential till en ökad andel kollektivtrafikresande och en utökad möjlighet till studier och en större arbetsmarknad.

Länets alla kommuner har via de dialogmöten som hållits kunnat påverka innehållet och utformningen av Trafikplanen. Synpunkter och förslag från trafikföretagen, resenärer och allmänheten har också varit en viktig förutsättning i framtagandet av föreslagna trafikutvecklingsåtgärder.

Förslag till trafikutveckling 2019 (Trafikplan 2019)

- Timmestrafik på Norra Stambanan och Ostkustbanan, planerad start i dec 2018. Detta möjliggörs i och med ett avtal med SJ. Beslut taget i Regionfullmäktige 13 dec 2017.
- Minska bussturer som går parallellt med tåget. Denna förändring utgör en del av finansieringen för den planerade timmestrafiken. Utformningen av den förändrade turtätheten ska beslutas i Hållbarhetsnämnden .
- Fortsatt utbyggnad av Närtrafiken i Södra Hälsingland och Gästrikland
- Södra Hemlingby i Gävle. Trafiksätta det nya bostadsområdet (linje 14)
- Försök med kvällsturer Ockelbo – Åmot och Ockelbo – Jädraås (en dubbeltur till respektive ort)
- Beredskap för ökat resande.
- Besparingar (linjer och turer med mycket lågt resande):
  - Lägga ner linje 90 Lokallinje i Ljusdal
  - Lägga ner linje 65 Söderhamn - Skärså (sommar)
  - Lägga ner linje 66 Söderhamn – Mohed (tisdagar och fredagar)
  - Halverat turutbud på linje 62 Söderhamn - Utvik

Nettokostnad för Trafikplan 2019 beräknas uppgå till 3,5Mnkr (ovanstående trafikutvecklingsåtgärder +4,2mnkr och besparingspaketet -0,7mnkr).

Nedanstående satsningar som är beslutade i tidigare trafikplaner har inte kunnat genomföras men bedöms kunna verkställas under Trafikår 2019.

- Ny trafiklösning linje 53 Hudiksvall – Ljusdal med 30-minuters trafik (beslutad i Trafikplan 2015)
- Iggesundspendel med 30-minuters trafik (beslutad i Trafikplan 2015)
- Ny stadstrafik Hudiksvall (beslutad i Trafikplan 2015)
- Utökad trafik linje 21 Hudiksvall – Sörforsa – Näsvisen (beslutad i Trafikplan 2017)

Inför budget 2019 då trafiken i Norra Hälsingland förmodligen är i full drift krävs ytterligare ca 5,0 mnkr då detta hör till beslutad trafikplan tidigare år men som tagits bort ur budgetutrymmet eftersom det vid tidpunkt för budget både för 2017 och 2018 planerades att trafiken skullkomma igång i augusti och därmed bara falla ut med halvårseffekt.

Förslag till trafikutveckling i närtid efter 2019

Vi behöver tillsammans med kommunerna i länet, berörda trafikföretag och angränsande regioner utreda förutsättningarna för trafikutveckling gällande bland annat:

- Ny stadstrafik Sandviken (TP 2020?)
- Ny stadstrafik Bollnäs (TP 2021?)
- Upphandling Gävle stad (TP2020)
- Utveckling stadstrafik Gävle - Linje 12, Gävle strand, BRT mm

Infrastrukturåtgärder

Inom arbetet med länsplanen för regional transportinfrastruktur vars årliga verksamhetsplan antas av hållbarhetsnämnden återfinns infrastrukturåtgärder för delar av det statliga vägnätet. Resterande delar av det statliga vägnätet - det så kallade stamvägnätet - och järnväg, ansvarar Trafikverket när det gäller investeringsåtgärder. Länsplanen eftersträvar att förstärka de trafikutvecklingsåtgärder som återfinns i Trafikplanen. Exempel på åtgärder är investeringar i hållplatser, pendlarparkeringar och gång- och cykelvägar. Åtgärder inom det kommunala vägnätet ansvarar respektive kommun för. För delar av investeringar inom kommunalt vägnät är det möjligt att söka statlig medfinansiering från länsplanen, men även från särskilda statliga satsningar.

Konstnärlig miljögestaltning

Inte relevant.

Kostnader och finansiering

Beräknad total nettokostnad för trafikutvecklingsåtgärder år 2019 uppgår till ca 3,5 Mnkr.

Konsekvensbeskrivningar – ska beaktas och tas med vid behov*Arbetsmiljö*

Inte relevant.

Barn- och ungdomar

Ökade resmöjligheter med den planerade trafikutvecklingen för respektive sträcka och linjer.
Marginell försämring gällande turer som tas bort eftersom resandet är mycket lågt.

Hälsa

Att resa kollektivt gör att man rör sig mer till och från hållplatser och mellan resmål jämfört med om man åker bil, vilket får en positiv påverkan på hälsan.

Miljö

Om fler reser kollektivt och biltrafiken minskar förbättras miljön.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Johan Färnstrand

Regiondirektör

Lars Sjödin

Hållbarhetsdirektör